

# OBČANSKÉ PRÁVO

PODSTATA A SMYSL  
SOUKROMÉHO PRÁVA  
(PRÁVNOST A MRAVNOST)

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek  
a k činění si poznámek.*

*Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 1.5 (2014)

© Ivo Tělec, 2007

*„Nezáleží tak na právu samém, ale na duchu,  
kterým bo necháme proniknouti.“*

*Bobuš Tomsa, O filosofické výchově právníka.  
čsp. Bratislava, 1, 1927, s. 399.*

# TEMATICKÝ OBSAH

1. Podstata, smysl, účel a pilíře soukromého práva
  1. Civilistika
  2. Soustava soukromého práva a jeho tvorba
  3. Mravní a ústavní základy soukromého práva

# PŘEDZNAMENÁNÍ

- **Pojem práva:**
  1. **objektivní ideje, hodnoty a účely,**  
na nichž spočívají právní normy chování
  2. **právní normy chování:**
    - a. **právní pravidla:**
      - ❖ příkazy, zákazy, dovolení chování  
(zřízení, prohlášení)
    - b. **právní principy** (hodnoty), (příkazy  
k co nejlepšímu chování, optimalizaci)



## ■ Právní (právně normativní) věta

- = soubor slov, obrazů nebo jiných znaků  
*např. vzorců vč. matematických*
  - = odborně literární, popř. např. výtvarné,  
vyjádření právní normy (nosič právní normy)  
*srv. zvukový nosič jako hmotné zachycení  
hudebního díla*
- srv. knižní literární vyjádření autorského díla,  
kupř. románu*

# 1. ČÁST

PODSTATA A SMYSL SOUKROMÉHO  
PRÁVA, JEHO PILÍŘE  
A  
CIVILISTIKA



- ✓ CO JE SOUKROMÉ PRÁVO?
- ✓ CO JE OBČANSKÉ PRÁVO?



1. Subjektivní obecné soukromé právo, (oprávnění), jež vyplývá z právního řádu (**subjektivní** právně pojmový význam); možnost chování v mezích právního řádu, *např. právo vlastnické*
2. Soukromoprávní část právního řádu (**objektivní** právně pojmový význam)



- **Část právního řádu, jež:**
  1. **uznává vrozená** subjektivní lidská práva  
*např. osobnostní právo na život*
  2. přikazuje, zakazuje nebo dovoluje lidské chování při:
    - a. **výkonu** vrozených přirozených práv  
*např. při udělování svolení k zásahu*
    - b. **ochraně** vrozených přirozených práv
    - c. **přiznávání nabyvatelných** práv, jejich výkonu nebo ochraně

# DRUHY SUBJEKTIVNÍCH SOUKROMÝCH PRÁV

1. **osobní** právo statusové; *srv. zletilost, svéprávnost, manželství aj. osobní stav*
2. **jiná osobní** práva; *např. právo osobnostní*
3. **majetková** práva; *např. právo dědické*
  1. práva **absolutní**; *např. právo vlastnické*
  2. práva **relativní**; *právo závazkové*

# PŘEDMĚTY ABSOLUTNÍCH SOUKROMÝCH PRÁV



1. Předměty práva osobnostního:
  - i. **lidská osobnost** po všech stránkách  
*např. jméno, život a zdraví, soukromí*
  - ii. **lidské tělo** a jeho část, *kupř. ruka*,  
vč. lidských pozůstatků a ostatků
  - iii. **lidský projev** osobní povahy  
*např. hovor, deník či podpis*



2. Předměty práva osobnostního  
a majetkového,  
*např. práva autorského:*

iv. lidský výtvar, např. umělecké  
či vědecké dílo nebo vynález



### 3. Předměty práva majetkového, např. práva vlastnického:

v. živé zvíře

vi. věc v právním smyslu:

a. hmotná, např. pozemek nebo židle

b. nehmotná:

✓ právo, jehož povaha to připouští  
(= majetkové právo)

○ absolutní, např. majetková práva  
autorská, průmyslověprávní výsady



- **relativní, např. nakladatelská licence k vydání díla**
- ✓ **jiná věc bez hmotné podstaty, např. zvukový záznam, výzkumné údaje, know-how, obchodní nebo tovární značka, doménové jméno**

# PŘIROZENÝ SMYSL SOUKROMÉHO PRÁVA

- ✓ Udržování **přirozené rovnováhy**  
v soukromých poměrech a jejich  
**vyrovnávání**  
*srv. nájemné a hodnotu užívání bytu*
- ✓ Východiskem **přirozené zákony**  
**rovnováhy a vyrovnání braní a dávání**,  
působící ve Vesmíru, přírodě a mezi lidmi

# ÚČEL SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Všeobecně sdílené dobro právního bezpečí soukromých poměrů lidí a právnických osob, a to stanovením:**
  1. způsobu **výkonu a ochrany** přirozených lidských práv, *např. práva osobnostiho*
  2. způsobu **nabývání, výkonu a ochrany** soukromých práv
  3. soukromoprávních **následků deliktů** ohrožení nebo porušení přirozených aj. práv

# CO CHRÁNÍ SOUKROMOPRÁVNÍ ŘÁD?

1. **subjektivní soukromé právo** (opravnění)
2. **soukromý zájem**, je-li právně kvalifikovaný (opravněný, právní):
  - a. podložený právem:                     pouhá zvědavost
  - i. právním jednáním, např. nájemní smlouvou
  - ii. právním rozhodnutím, např. soudu
  - iii. zákonem, např. o. z.
3. **veřejný zájem**, např. spotřebitelský
4. **držbu**

# JAK CHRÁNÍ SOUKROMOPRÁVNÍ ŘÁD?

- **Vybavením práva nárokem**  
= vymahatelností (žalovatelností) práva
- **Poskytnutím ochrany:**
  1. soudem
  2. rozhodčím soudem či rozhodcem,  
je-li tak vůlí stran majetkového sporu
  3. výjimečně správním úřadem, *např. ČTÚ*

# SOUKROMÉ POMĚRY

1. osobní nebo majetkové všeobecné (obecné soukromé)
  2. tvůrčí ♫
  3. pracovní 🔨
- 
1. **osobní stav** (status), např. manželský
  2. **jiné soukromé poměry**, např. závazky

# ÚČEL A OBSAH SOUKROMOPRÁVNÍ NORMY

- Legislativně politický **účel** právní normy
- **Obsah** právní normy (příkaz, zákaz nebo dovolení)

## Pravidlo zachování účelu práva

Je-li porušen obsah právní normy,  
přičemž účel z ní vyplývající je zachován,  
je **rozhodné zachování účelu za předpokladu**,  
že porušení obsahu **nezpůsobuje** újmu  
nebo **neohrožuje** veřejný pořádek.

# STRUKTURA PRÁVNÍ NORMY

- **Dvojčlenná struktura**
  1. **skutková podstata** (hypotéza, antecedent)  
podmiňující část, např. *poškození zdraví*
  2. **právní důsledek** naplnění skutkové podstaty  
(sankce, účinek, konsekvent)  
podmíněná část, např. *závazek nahradit škodu na zdraví*
- implicitní zásada *neminem laedere*

# PILÍŘE SOUKROMÉHO PRÁVA

- Základní právní instituce
  - 1. ochrana osobnosti a rodiny  
vč. osobního stavu
  - 2. vlastnictví
  - 3. závazky
  - 4. postih deliktů



## ■ Římskoprávní význam

1. *personae* (osoby)
2. *res* (věci)
3. *actiones* (žaloby)

*Gaius: Institutiones*

2. stol. po Kr.

# IUS CIVILE

- **Základ římského práva**  
právní instituce držby, vlastnictví, dědictví,  
kupní smlouvy, daru, nájmu aj.  
6. stol. *Corpus iuris civilis*
- **Převzetí římského práva**  
12. - 16. stol. západní a střední Evropa
- **Právně dějepisný a právně pojmově  
průpravný (propedeutický) význam římského  
práva**

# PŘEVAŽUJÍCÍ EVROPSKÁ TRADICE

1. židovsko-křesťanské náboženství
2. klasická řecká filozofie
  - ↗ staroegyptská filozofie
3. římské právo

# PRÁVOVĚDNÉ ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

- Právní věda
  - orientace účeloslovně-hodnotová
- ✓ Teorie “The One Right Answer“
- Otevřené právní pojmy                                  ⇒
  - generální klausule dotvářené soudcovským aj.  
používáním v konkrétních případech

# CIVILISTIKA

## ■ Význam

1. obecná nauka právní
2. jedna z tematických (předmětných) částí právní vědy = věda občanského práva (obecného soukromého práva)

# PRÁVNÍ VĚDA A CIVILISTIKA

## ■ Právní věda - obecná část

1. právní **metodologie**
2. teorie **tvorby práva**
3. právní **hermeneutika** (um výkladu práva)
4. teorie právní **argumentace**

## ■ Právní věda - zvláštní část

1. privatistika
2. publicistika
3. konstitucionalistika
4. internacionalistika
5. **civilistika = věda občanského** (obecného soukromého) **práva**
6. komercionalistika
7. právní romanistika
8. kanonistika aj.

# KOMENTÁŘ K ČESKOSLOVENSKÉMU OBECNÉMU ZÁKONÍKU OBČANSKÉMU A OBČANSKÉ PRÁVO PLATNÉ NA SLOVENSKU A V PODKARPATSKÉ RUSI.

*Zpracovali a uspořádali:*

UNIVERSITNÍ PROFESOR

Dr FRANTIŠEK ROUČEK

UNIVERSITNÍ PROFESOR

Dr JAROMÍR SEDLÁČEK

*a kruh spolupracovníků:*

univ. prof. Dr BEDŘICH ANDRES, univ. prof. Dr BOHUMIL BAXA,  
univ. prof. Dr FRANTIŠEK CÁDA, docent Dr KAREL GERLICH,  
univ. prof. Dr K. HERMANN-OTAVSKÝ, univ. prof. Dr VÁCLAV HORA,  
univ. prof. Dr JAN KRČMÁŘ, docent Dr VLADIMÍR KUBES,  
docent Dr ZDENĚK NEUBAUER, univ. prof. Dr AUG. RÁTH,  
univ. prof. Dr RUDOLF RAUSCHER, univ. prof. Dr EMIL SVOBODA,  
univ. prof. Dr FRANTIŠEK ŠTAJGR, univ. prof. Dr FRANTIŠEK WEYR.

*Judikaturu spracovali a uspořádali:*

ANTONÍN HARTMANN,  
*odborový předseda ministerstva spravedlnosti v. v.*

KAREL SCHROTEK,  
*odborový předseda ministerstva národní obrany*

*Právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi převezlo  
zejména z druhého vydání Náštnin soukrom. právn. který  
zpracovali podle díla univ. prof. Dr. K. Szladitsze:*

Doc. JUDr VLADIMÍR FAJNOR,  
*první předseda nejvyššího soudu.*

JUDr ADOLF ZÁTURECKÝ,  
*senátní předseda nejvyššího soudu.*

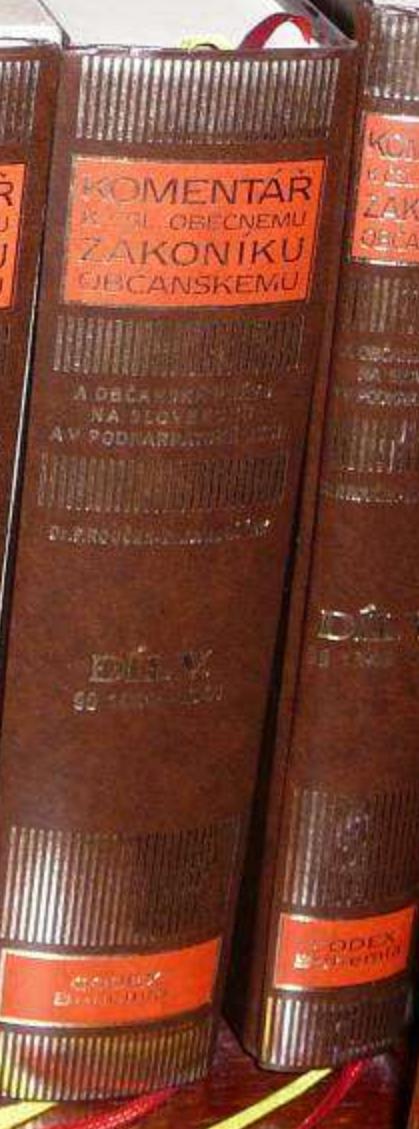
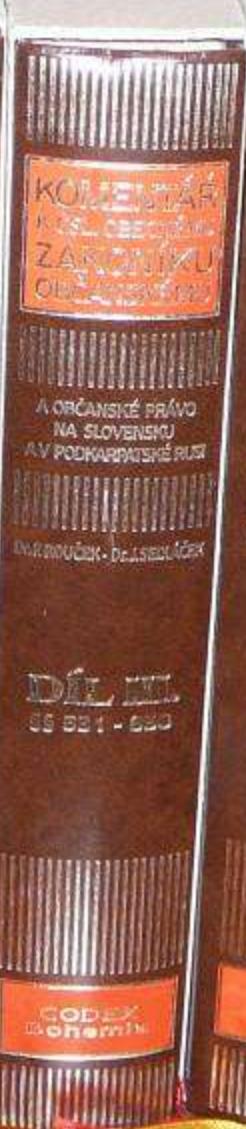
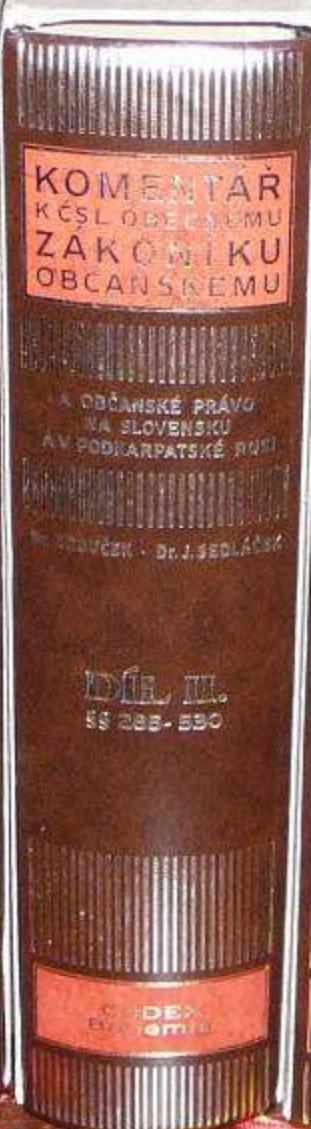
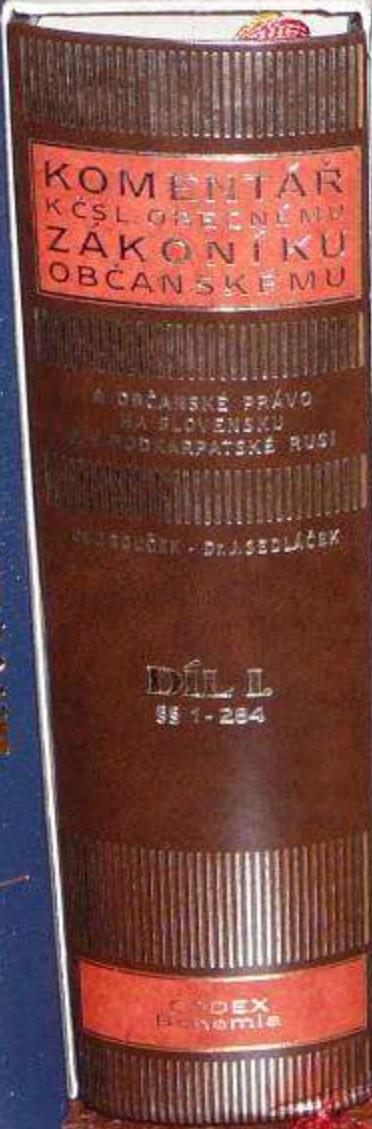
Díl prvý.  
(§§ 1 až 284.)



PRAHA 1935.

NÁKLADEM PRÁVNICKÉHO KNIHKUPECTVÍ A NAKLADATELSTVÍ V. LINHART  
V PRAZE.

2004.



*Kdo v tom má*

*J. Bednář*

PUBLIKACÍ VŠEHRDU ČÍSLO 76.

# OBČANSKÉ PRÁVO.

## ČÁST VŠEOBECNÁ.

NAPSAL

UÑIV. PROF. Dr. EMANUEL TILSCH.

K TŘETÍMU VYDÁNÍ ZPRACOVÁL

UNIV. PROF. Dr. EMIL SVOBODA.

---

1925.

NÁKLADEM SPOLKU ČESkoslovenských Právniků „VŠEHRD“.  
KNIHTISKÁRNA TYPUS PRAHA-SMÍCHOV.

Krčmář, prof.  
Dra KARLA LÁŠŤOVKY

22-C-185  
1

PUBLIKACÍ VŠEHRDU Č. 125.

PROF. Dr. JAN KRČMÁŘ:

# PRÁVO OBČANSKÉ.

I.

## VÝKLADY ÚVODNÍ A ČÁST VŠEOBECNÁ.

III. DOPLNĚNÉ VYDÁNÍ.

NEJNOVĚJŠÍM ZÁKONODÁRSTVÍM A JUDIKATUROU DOPLNIL.  
PROF. Dr. BEDŘICH ANDRES.

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAŽENA.

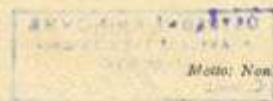


PRAHA 1936.  
NÁKLADEM SPOLUK ČESkoslovenských Právníků „VŠEHRD“.  
KNIHTISKÁRNA „TYPUS“ PRAHA-SMÍCHOV.

22-B-10

Prof. Dr. STANISLAV DNISTRJANSKY.

# ZÁKLADY MODERNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO



Motto: Non multa sed molles.

I bda 6



Stu-I

V PRAZE  
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ  
1928

8446/7

A

# VĚDECKÁ SOUSTAVA SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Obecné soukromé právo (právo občanské)**  
*(droit civil, das Zivilrecht, das bürgerliches Recht); ius generale*
- **Zvláštní soukromá práva s předností úpravy**
  1. právo pracovní ☰
  2. právo duševního vlastnictví ®  
*např. územní a časové omezení práv*
- **Právo soukromé mezinárodní**

# SOUSTAVA PRÁVA OBČANSKÉHO

- Obecně uznané zásady spravedlnosti a práva
- Osobní **práva osobního stavu** (statusová práva)
  - a. lidí
  - b. právnických osob
- Právní **ochrana** přirozeného osobnostního práva
- Právo **rodinné**
- Majetková práva **absolutní** (věcná práva, právo dědické)
- Majetková práva **relativní** (závazková)
- Právo **deliktní** (deliktní závazky)

# PRÁVOVĚDNÉ METODY TVORBY SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Zákonodárné (legislativně-technické) metody**
  1. metoda souladu s **přirozenými zásadami právními**
  2. metoda **ústavní konformity**
  3. metoda **rovnosti** v soukromých právech
  4. metoda **mezinárodní a evropsko-unijní konformity**
  5. metoda **vyšší abstrakce**; např. *generální klausule*
  6. metoda **kasuistická**; např. *zvláštní skutkové podstaty*
  7. metoda **konvenčních pravidel**; např. *Legislativní pravidla vlády* *právní formou usnesení vlády*

# DIDAKTIKA OBČANSKÉHO PRÁVA

1. metoda řešení **modelových** situací,  
řešení fiktivního případu (*moot*)
2. metoda **případových studií**,  
řešení skutečného případu (*case study*)
3. právně **klinická** metoda
4. metoda procesní **simulace** (právnické divadlo), (*moot court*)
5. metoda odborných **stáží**
6. metoda právně **tvůrčího psaní**
7. doktrinárně **paměťová** metoda



# 2. ČÁST

## MRAVNÍ A ÚSTAVNÍ ZÁKLADY

# DOBRÉ MRAVY A SOUKROMÉ PRÁVO

- **Souběh a prolínání mravnosti a právnosti**
- **Zlatá pravidla (*aureae regulae*) soukromého práva,**  
*např.:*
  1. Dobré mravy jako obecně uznaná **zásada** spravedlnosti a práva, z níž vyvěrá soukromé právo § 3/3 o. z.
  2. Zákaz od zákona **odchylných** ujednání porušujících dobré mravy § 1/2 o. z.
  3. Zákaz **výkladu a použití** předpisů, *např. úpravy licenční smlouvy v o. z.*, v rozporu s dobrými mravy § 2/3 o. z.



4. Nepřihlížení k **omezení** přirozených osobnostních práv v **míře odpovídící** dobrým mravům § 19/2 o. z.
5. Následky právních jednání, *např. uzavření licenční smlouvy, plynoucí i z dobrých mravů* § 545 o. z.
6. Příkaz souladu **obsahu a účelu** právních jednání, *např. výpovědi licenční smlouvy, s dobrými mravy* § 547 o. z.
7. Neplatnost soukromoprávních **jednání**, *např. licenční smlouvy, příčících se dobrým mravům* § 580/1 o. z.



8. Povinnost **nahradit škodu** úmyslným porušením dobrých mravů § 2909 o. z.
  9. Zákaz **zneužití hospodářské soutěže** proti dobrým mravům soutěže § 2976/1 o. z.
  10. Zákaz (absolutní překážka) průmyslověprávního **zápisu** předmětu, např. *obchodní nebo tovární značky*,<sup>®</sup> proti dobrým mravům  
např. §4/f znám. z. č. 441/03 Sb.
- **Zjevné zneužití práva bez právní ochrany** § 8 o. z.  
*srv. dominantní až monopolní postavení správce práv podle a. z., např. OSA či Intergram*

# POCTIVOST

- *Fairness, např.:*
  1. Pocitivost jako obecně uznaná **zásada spravedlnosti a práva**, z níž vyvěrá soukromé právo § 3/3 o. z.
  2. **Příkaz právně jednat, např. kontrahovat, poctivě** § 6/1 o. z.
  3. **Zákaz těžit** z nepočitivého činu § 6/2 o. z.
  4. Vyvratitelná **domněnka** (předpoklad) počitivého (a dobrověrného) určitého jednání § 7 o. z.
  5. Povinnost vydat **bezdůvodné obohacení** z nepočitivých **zdrojů** § 2991/2 o. z.



6. Relativní (namítací) **překážka** průmyslověprávního zápisu určitého označení při nepočitivém **těžení** z dobrého jména starší ochranné známky®  
§ 7/1b,e znám. z. č. 441/03 Sb.
7. Počitivé zvyklosti tzv. velkých **citací** cizích autorských děl  
*srv. fair use (USA), fair dealing (GB a Společenství národů)*  
§ 31/1b a. z.

# MORÁLNÍ A PRÁVNÍ SPRÁVNOST

- **Shoda mezi:**
  - a. morální předností (morální správností),  
*srv. svolení k vydání literárního díla,*  
a
  - b. právní platnosti (právní správností),  
*srv. svolení k vydání literárního díla*
- **Přirozenoprávní teze o spojitosti morálky a práva**

# JUDIKATURA: PROVIZE

*„Uplatnění nároku na zprostředkovatelskou odměnu za zprostředkování uměleckého zaměstnání v cizině za stavu, kdy právní předchůdce nárokovatele pouze těžil ze svého někdejšího monopolu zprostředkování umělecké činnosti ve vztahu k cizině, aniž se o získání uměleckého zaměstnání přičinil, je výkonem práva, který je v rozporu s dobrými mravy.“*

*Rozs. MS v Brně z 22. 5. 1998, čj.: 37 C 251/93-41.*

# MRAVNÍ SMYSL A SMYSL PRO KRÁSU

## ■ Mravní smysl

= schopnost rozeznávat **dobro** a **zlo**

*např. šikanu nájemce bytu pronajímatelem*

## ■ Smysl pro krásu

= schopnost rozeznávat **krásu**

(soulad a souzvuk) a **ošklivost**

*např. umělecké dílo, vzhled výrobku nebo obalu  
výrobku (design) = průmyslový (vkusový) vzor*

# SIÈGES DE DESIGNERS DESIGNERS' SEATS



# PŘÍKLAD ZÁVAZKU ZE SMLOUVY: Černý pasažér



# ZÁVAZKY ZE SMLUV O PŘEPRAVĚ

## ■ Smlouva o přepravě osoby (cestující a dopravce)

- ✓ O. z.
- ✓ z. č. 266/94 Sb., o drahách
- ✓ z. č. 111/94 Sb., o silniční dopravě
- ✓ vyhl. č. 175/00 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu
- ✓ **smluvní přepravní podmínky** o podrobnostech, vyhlášené dopravcem stanoveným způsobem  
*např. v místě určeném pro styk s cestujícími,  
kupř. na zastávce, na portálu dopravce v internetu aj.*

## ■ Přistoupení na smluvní přepravní podmínky uzavřením smlouvy o přepravě osoby ⇒

- (5) Elektronická jízdenka je neplatná a cestující je považován za cestujícího bez platného jízdního dokladu v těchto případech:
- a) skončila-li její zónová nebo časová platnost;
  - b) nebyla-li zaslána provozovatelem aplikace Poseidon;
  - c) byla-li jakkoliv upravována, přepisována nebo přeposlána;
  - d) nebyla-li platná v době kontroly;
  - e) nelze-li z příčin na straně cestujícího ověřit její platnost;
  - f) odeslal-li cestující požadavek na nákup elektronické jízdenky v době, kdy pověřená osoba vykonávala přepravní kontrolu;
  - g) nedodržel-li cestující podmínky stanovené pro její použití Tarifem IDS JMK nebo Smluvními přepravními podmínkami IDS JMK;

strana 17 ze 19

- h) není-li elektronická jízdenka na základě přiděleného kódu při přepravní kontrole nalezena.
- (6) Provozovatel si vyhrazuje právo nevystavit elektronickou jízdenku v případě, že byla objednána subjektem, u něhož provozovatel v posledních 3 letech zjistil, že uživatel umožnil





- Zvláštní způsob uzavření smlouvy o přepravě osoby
  - a. **výkonem práva** cestujícího k přepravě z **jízdního dokladu**, tj. **nastoupením** do vozidla či vstupem do označeného prostoru (přijetí nabídky smlouvy zachováním se podle ní)
    - ☞ vznik **práva k přepravě** (právo na uzavření smlouvy)
    - ☞ získání **jízdního dokladu**, např. *jízdenky*, platného i dle smluvních přepravních podmínek
  - b. bezodkladným zaplacením jízdného po nástupu, umožňuje-li to dopravce, např. u *průvodčího*



- **Smluvní formulář** apod. prostředek
- **Smlouvy uzavřená adhezním způsobem**  
smluvní přepravní podmínky **určeny dopravcem**,  
**aniž** měl cestující skutečnou příležitost obsah  
těchto základních podmínek **ovlivnit**
- **Obsah** základních podmínek stanoven  
též přepravním řádem (předpisem)

# ZÁKAZ NEPŘIMĚŘENÝCH UJEDNÁNÍ

- Rozpor s požadavkem **přiměřenosti**
- Významná **nerovnováha práv** nebo povinnosti v **neprospěch** spotřebitele, např. *cestujícího*
  
- **Generální klausule**
- **Zvláštní skutkové podstaty**

O. Z.



- **Funkčně rovnocenné jízdní doklady v podobě:**
  - a. písemné
  - b. elektronického záznamu
- **Zákaz diskriminace spotřebitele**  
*např. znevýhodnění cestujícího oproti jinému*  
z. č. 634/92 Sb., o ochr. spotř.
  - ✗ jeden cestující s písemnou jízdenkou
  - ✗ jiný cestující s elektronickou jízdenkou,  
doklad až do 2 min.
  - ✓ spotřebitelsky **nerovnocenné služby**

# CIVILNÍ POKUTA

- **Přirážka k jízdnému** za nedodržení přepravního řádu, např. neoprávněnou přepravou bez přepravní smlouvy (*protiprávním činem*), tj. bez existence již jízdního dokladu cestujícího
- **Soukromoprávní povaha pokuty** za porušení smluvní povinnosti, stanovené právním předpisem (přepravním řádem), (penále) § 2052 o. z.



- Výše určená dopravcem ve smluvních přepravních podmírkách, max. 1 500 Kč, za porušení podmínek přepravního řádu max. 1 000 Kč



- Posouzení výše dle přiměřenosti
- Obecně uznaná zásada přiměřenosti
  - ☞ okolnosti případu, např. druh a forma zaviněného porušení právní povinnosti (prepravního řádu), poctivé jednání cestujícího bez úmyslu ochudit či poškodit dopravce, avšak protiprávní čin

# POCTIVOST vs. PROTIPRÁVNOST

*Srv. delší dobu, až 2 min., dojítí cestujícím objednané elektronické jízdenky*

- = neuzavření přepravní smlouvy ↳
- = protiprávní čin (jízda „na černo“),

*avšak bez obohacení cestujícího a bez poškození dopravce, kromě doby přepravy bez jízdenky*

- **Vyvratitelná domněnka poctivosti jednání cestujícího** § 7 o. z.
  - ✗ dopravcův důkaz nepočetnosti cestujícího



- **Soudcovské právo snížení nepřiměřeně vysoké pokuty na návrh dlužníka:**
  - hodnota a význam povinnosti cestujícího až do výše způsobené škody  
*srv. dopravcovo plnění majetkové povahy vyjádřené cenou služby (jízdným) ve výši kupř. 20 Kč*



# SOUKROMÉ PRÁVO V OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

- **Ústavněprávní pojem občanské společnosti**
  - ✓ Česko založeno na (preamb. Ú):
    1. úctě k **subjektivním** lidským právům
    2. **zásadách občanské** společnosti:
  - ✓ **zásada primátu práva soukromého** nad (převážně donucujícím) právem veřejným, zejm. trestním nebo organizačně technickým (*Privatrechtsgesellschaft*)
  - ✓ **zásada právního státu** (*materieller Rechtsstaat*)
  - ✓ **zásada rovnosti** v soukromých aj. **právech** aj.

# ÚSTAVNÍ ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

- **Subjektivní veřejná ústavní práva občana**  
= státem **zformalizovaná** přirozená  
práva člověka
- **Přímé působení v poměrech veřejných**  
*srv. právo na soudní ochranu*
- **Nepřímé působení v poměrech soukromých**  
❖ hodnotové vyzařování základních práv  
do soukromých poměrů  
2 zásadně **nezávislé** právní soustavy ➔

# NEZÁVISLOST

- ✓ **veřejné subjektivní právo** vlastnit majetek nebo takové právo pokojně užívat majetek (LZPS,

Prot. k Úmluvě o ochraně lid. práv a zákl. svobod)

v.

- ✓ **soukromé subjektivní právo** vlastnické jako druh věcného práva a druh majetkových soukromých práv vůbec (o. z.)
  - ✓ **držba** (o. z.)

# JUDIKATURA: Doménové jméno Globtour.cz

*Pojem „majetek“ uvedený v čl. 11 odst. 1 Listiny resp. čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, má autonomní povahu, která se neomezuje na vlastnictví hmotných statků a je nezávislá na formálním vymezení ve vnitrostátním právu; mezi „majetková práva“ ve smyslu citovaných článků tak mohou patřit i některá práva a zájmy, jako je např. v projednávaném případě právo k doménovému jménu.*

*Usn. ÚS z 6. 3. 14, sp. Zn. III. ÚS 2912/12*

*Globtour, spol. s r. o., v. Nejvyšší soud*





# LITERATURA

*Hurdík, Institucionální pilíře soukromého práva  
v dynamice vývoje společnosti. Praha 2007.*



Použité snímky:

Atelier Nouvelles Images, Sièges de designers. Lombreuil  
2000.

Foto:

Zátoka sv. Jiří, Kerkyra (Korfu), Řecko 2007  
Shanzu Beach, Indický oceán, Keňa 2007